

**609****DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ**

z dnia 21 listopada 1938 r.

**o usprawnieniu postępowania sądowego.**

Na podstawie art. 55 ust. (2) ustawy konstytucyjnej postanawiam co następuje:

**Część pierwsza.****Zmiana niektórych przepisów postępowania karnego.**

**Art. 1.** W kodeksie postępowania karnego wprowadza się następujące zmiany:

**Właściwość rzeczowa sądu grodzkiego.**

1) Art. 16 § 2 otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 2. Sądy grodzkie rozpoznają nadto sprawy o przestępstwa, wymienione w kodeksie karnym 1932 r.:

a) w art. 129, 130, 131, 133 i 200;

b) w art. 160, 257, 262 § 1 i 2, 264, 267, 268 i 269, jeżeli wartość mienia nie przenosi tysiąca złotych.”

**Pokrzywdzony jako oskarżyciel.**

2) Art. 67 otrzymuje następujące brzmienie:  
„Art. 67. § 1. W sprawach o przestępstwa, ścigane z urzędu a należące do właściwości sądów grodzkich, pokrzywdzony ma prawa strony, a zwłaszcza może wnosić i popierać oskarżenie zamiast lub obok oskarżyciela publicznego. Przepis art. 61 ma tu odpowiednie zastosowanie.

§ 2. Prawa strony służą pokrzywdzonemu, jeżeli wniósł samodzielnie do sądu akt oskarże-

nia, albo jeżeli przed rozpoczęciem przewodu sądowego w pierwszej instancji oświadczył, że popiera oskarżenie wniesione przez oskarżyciela publicznego.

§ 3. Jeżeli dochodzenie zostało prawomocnie umorzone, pokrzywdzony może wnieść akt oskarżenia tylko w razie wykazania, że po umorzeniu ujawniły się nowe okoliczności uzasadniające oskarżenie. Gdy akt oskarżenia nie przytacza nowych okoliczności, albo gdy przytoczone okoliczności nie mają znaczenia dla sprawy lub po sprawdzeniu nie potwierdziły się — sąd grodzki odmawia wszczęcia postępowania sądowego. Na postanowienie odmawiające wszczęcia postępowania służy pokrzywdzonemu zażalenie do sądu okręgowego, który rozstrzyga ostatecznie w składzie trzech sędziów."

#### Obrońcy i pełnomocnicy.

3) Dotychczasowa treść art. 84 staje się § 1, a jako § 2 tego artykułu umieszcza się następujący przepis:

"§ 2. Oskarżony może mieć nie więcej niż trzech obrońców."

4) Dotychczasowa treść art. 95 staje się § 1, a jako § 2 tego artykułu umieszcza się następujący przepis:

"Przepis art. 84 § 2 ma odpowiednie zastosowanie do pełnomocników."

#### Rewizja.

5) Art. 150 otrzymuje następujące brzmienie:

"Art. 150. § 1. Jeżeli rewizji dokonywa policja państwowa, to winna okazać osobie, u której rewizja ma się odbyć, polecenie sędziego lub prokuratora.

§ 2. W wypadkach niecierpiących zwłoki, jeżeli polecenie nie mogło być wydane przed rewizją, należy okazać nakaz kierownika właściwej jednostki policyjnej lub legitymację służbową, a następnie zwrócić się do sądu lub prokuratora o zatwierdzenie rewizji; na żądanie osoby, u której przeprowadzono rewizję, należy doreczyć jej postanowienie o zatwierdzeniu rewizji w ciągu 7 dni od zgłoszenia żądania."

#### Wniosek prokuratora o zaniechanie wezwania świadka i odczytanie jego zeznań.

6) W art. 283 dotychczasowy § 2 staje się § 3, a jako nowy § 2 umieszcza się następujący przepis:

"§ 2. Do wykazu prokurator może dołączyć wniosek o zaniechanie wezwania i odczytanie na rozprawie zeznań świadków, zamieszkałych za granicą, albo mających stwierdzić okoliczności, którym oskarżony w wyjaśnieniach swych nie zaprzeczył."

7) W art. 296 dotychczasowy § 3 staje się § 2, dotychczasowy § 2 staje się § 4, a jako nowy § 3 umieszcza się następujący przepis:

"§ 3. W terminie, określonym w § 1, służy oskarżonemu prawo złożenia uzasadnionego wniosku o wezwanie na rozprawę świadków, co do których prokurator wnosil o odczytanie ich zeznań na rozprawie (art. 283 § 2)."

8) Art. 298 otrzymuje następujące brzmienie:

"Art. 298. § 1. Prezes sądu zarządza wezwanie świadków, co do których strona złożyła w terminie wniosek, przewidziany w art. 296 § 3.

§ 2. Wnioski stron o wezwanie nowych osób i sprowadzenie innych dowodów, prócz wskazanych w wykazie załączonym do aktu oskarżenia, kieruje prezes sądu na posiedzenie niejawne, jeżeli uznaje, że okoliczności, które strona chce stwierdzić, nie mogą mieć wpływu na treść wyroku.

§ 3. Jeżeli wniosek złożono po terminie, prezes kieruje go na niejawne posiedzenie sądu, który może powziąć postanowienie odmowne, jeżeli zachodzą warunki, przewidziane w art. 332.

§ 4. Przepisy powyższe nie dotyczą prokuratora."

9) W art. 332 dodaje się nowy § 3 o następującym brzmieniu:

"§ 3. Sąd postanawia według swego uznania o niezgłoszonym w terminie wniosku strony co do wezwania na rozprawę świadków, zamiast odczytania ich zeznań (art. 296 § 3)."

10) W art. 340 dotychczasowe §§ 3, 4, 5 stają się §§ 4, 5, 6, jako nowy zaś § 3 umieszcza się następujący przepis:

"§ 3. Wolno odczytywać na rozprawie protokoły sądowego przesłuchania świadków, jeżeli prokurator wnosil o to w akcie oskarżenia, a strona nie złożyła w terminie, określonym w art. 296, wniosku o wezwanie ich na rozprawę."

#### Rozprawa przy drzwiach zamkniętych.

11) Art. 317 otrzymuje następujące brzmienie:

"Art. 317. Sąd zarządza prowadzenie przy drzwiach zamkniętych całej rozprawy lub jej części, jeżeli jawność postępowania mogłaby obrażać dobre obyczaje, wywołać niepokój publiczny, albo ujawnić okoliczności, których zachowanie w tajemnicy jest niezbędne ze względu na bezpieczeństwo Państwa lub inny ważny interes publiczny;"

art. 319 otrzymuje następujące brzmienie:

"Art. 319. W sprawie o zniesławienie rozprawa jest jawna wtedy tylko, gdy oskarżyciel tego zażąda."

#### Zaniechanie ustnego przytoczenia powodów wyroku.

12) Dotychczasowa treść art. 374 staje się § 1, a jako § 2 tego artykułu umieszcza się następujący przepis:

„§ 2. Sąd może zaniechać przytoczenia powodów wyroku w sprawie, w której cała rozprawa odbyła się przy drzwiach zamkniętych.”

#### Wyrokowanie w nieobecności oskarżonego.

13) Art. 301 § 1 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 301. § 1. W sprawach o przestępstwa, za które ustawa przepisuje jako najwyższe kary grzywnę lub pozbawienie wolności do dwóch lat, albo obie te kary łącznie, niezależnie od kar dodatkowych, tudzież w sprawach, dotyczących tylko wydania łącznego wyroku — osobiste stawiennictwo oskarżonego jest obowiązkowe wtedy tylko, gdy sąd wyraźnie uzna je za niezbędne, co należy zaznaczyć w wezwaniu.”

14) W art. 393 dodaje się nowy § 3 o następującym brzmieniu:

„§ 3. Wyrokiem zaocznym nie można orzec umieszczenia w domu pracy przymusowej lub w zakładzie dla niepoprawnych.”

15) Art. 394 — 396 i art. 462 otrzymują następujące brzmienie:

„Art. 394. Odpis sentencji wyroku zaocznego doręcza się oskarżonemu, zawiadamiając go równocześnie, że termin do zapowiedzenia środka odwoławczego lub wniesienia sprzeciwu liczy się od daty doręczenia tego odpisu.

Art. 395. § 1. Oskarżony może bądź zapowiedzieć środek odwoławczy od wyroku, bądź wnieść sprzeciw z prośbą o zarządzenie nowej rozprawy w sądzie pierwszej instancji. W sprzeciwie oskarżony obowiązany jest usprawiedliwić swe niestawiennictwo oraz uzasadnić, dlaczego nie mógł o przyczynie niestawiennictwa zawiadomić sądu przed wydaniem wyroku.

§ 2. Wybór jednego ze środków obrony powoduje utratę drugiego, chyba że oskarżony połączy ze sprzeciwem, na wypadek jego odrzucenia, zapowiedzenie środka odwoławczego.

Art. 396. Sąd na posiedzeniu niejawnym rozpatruje sprzeciw i, jeżeli uzna niestawiennictwo oskarżonego i niezawiadomienie sądu o przyczynie niestawiennictwa za usprawiedliwione, zarządza ponowną rozprawę.

Art. 462. § 1. Jeżeli oskarżony, któremu doręczono wezwanie na rozprawę, nie stawił się, a stawiennictwo jego jest obowiązkowe (art. 301 § 2), sąd odracza rozprawę i zarządza jego przymusowe sprowadzenie.

§ 2. Gdyby przymusowe sprowadzenie oskarżonego miało być połączone z niewspółmiernymi trudnościami i kosztami, a według okoliczności danego wypadku można przewidywać, że wymierzona będzie tylko kara grzywny lub pozbawienia wolności nie ponad rok, albo obie te kary łącznie, niezależnie od kar dodatkowych — to sąd może rozprawę przerwać lub odroczyć i zwrócić się o przesłuchanie oskarżonego do miejscowego sądu grodzkiego. Wyjaśnienia oskarżonego w tym trybie złożone należy odczytać na rozprawie.

§ 3. Przepis § 2 nie ma zastosowania w wypadkach powrotu do przestępstwa oraz do przestępstw zawodowych lub z nawyknięcia (art. 60 kodeksu karnego).

§ 4. Jeżeli sąd na podstawie wyników rozprawy, przeprowadzonej w nieobecności oskarżonego przesłuchanego w drodze pomocy sądowej, uzna, że należy wymierzyć karę wyższą niż wskazana w § 2, albo zarządzić umieszczenie oskarżonego w domu pracy przymusowej lub w zakładzie dla niepoprawnych — natenczas przerwa lub odracza rozprawę i zarządza przymusowe sprowadzenie oskarżonego.”

16) Po art. 462 dodaje się nowy art. 462<sup>1</sup> o następującym brzmieniu:

„Art. 462<sup>1</sup>. § 1. Wyroku wydanego w nieobecności oskarżonego, który przesłuchany był w drodze pomocy sądowej, nie uważa się za zaoczny.

§ 2. Oskarżonemu, który nie był obecny na rozprawie i nie miał na niej obrońcy, doręcza się odpis sentencji wyroku, zawiadamiając go równocześnie, że termin do zapowiedzenia apelacji liczy się od daty doręczenia tego odpisu.”

#### Zażalenia.

17) Art. 275 § 3 otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 3. Na postanowienie o umorzeniu pokrzywdzonemu służy zażalenie do sądu okręgowego, który rozstrzyga ostatecznie.”

18) Art. 464 §§ 1, 2 i 3 otrzymują następujące brzmienie:

„Art. 464. § 1. Zażalenie na postanowienie prokuratora co do odmowy ścigania lub umorzenia dochodzenia w sprawie o przestępstwo, należące do właściwości sądu okręgowego, rozstrzyga prokurator apelacyjny.

§ 2. Na odmowne postanowienie prokuratora apelacyjnego służy zażalenie do sądu apelacyjnego. Zażalenie powinno być sporządzone przez adwokata. Do zażalenia załącza się dowód wpłacenia lub wysłania pocztą kaucji w kwocie stu złotych, bez czego zażalenia nie przyjmuje się. Jeżeli kilka osób podaje zażalenie łącznie, każda z nich składa osobno kaucję. W razie uwzględnienia zażalenia kaucję zwraca się osobie, która ją złożyła, w pozostałych wypadkach przelewa się kaucję do Skarbu Państwa.

§ 3. W razie uchylenia postanowienia prokuratora, sąd apelacyjny bądź zwraca akta prokuratorowi celem sporządzenia aktu oskarżenia i określa przy tym czyn zarzucany oskarżonemu, bądź nakazuje uzupełnienie dochodzenia lub przeprowadzenie śledztwa w określonym kierunku.”

19) Po art. 464 umieszcza się nowy art. 464<sup>1</sup> o następującym brzmieniu:

„Art. 464<sup>1</sup>. § 1. Zażalenie na postanowienie sądu grodzkiego lub prokuratora co do odmowy ścigania lub umorzenia dochodzenia w sprawie o przestępstwo, należące do właściwości sądu grodzkiego, rozstrzyga ostatecznie sąd okręgowy w składzie trzech sędziów.

§ 2. Do zażalenia powinien pokrzywdzony załączyć akt oskarżenia (art. 67), bez czego zażalenia nie przyjmuje się.

§ 3. Uchylając postanowienie o odmowie ścigania lub umorzeniu dochodzenia, sąd okręgowy zwraca akta sądowi grodzkiemu i nakazuje bądź wyznaczenie rozprawy głównej na podstawie aktu oskarżenia, złożonego przez pokrzywdzonego, bądź wszczęcie lub uzupełnienie dochodzenia.

20) Treść dotychczasowa art. 467 staje się § 1, a jako nowy § 2 tego artykułu dodaje się następujący przepis:

„§ 2. Zażalenie takie, jeżeli nie pochodzi od prokuratora, powinno być sporządzone przez adwokata.”

21) Art. 468 §§ 1 i 2 otrzymują następujące brzmienie:

„Art. 468. § 1. Zażalenie wnosi się do sądu lub prokuratora, który wydał zaskarżone postanowienie.

§ 2. Prezes sądu lub prokurator odmawia przyjęcia zażalenia, które nie odpowiada przepisanyemu warunkom formalnym. Na zarządzenie o odmowie przyjęcia służy zażalenie do władzy, właściwej do rozpoznania nieprzyjętego zażalenia.”

22) W art. 469 dodaje się nowy § 3 o następującym brzmieniu:

„§ 3. Jeżeli prokurator, któremu złożono zażalenie na postanowienie co do odmowy ścigania lub umorzenia dochodzenia, uznaje zażalenie za zasadne, to sam się do niego przychyła oraz zarządza wszczęcie lub uzupełnienie dochodzenia, albo wniesienie aktu oskarżenia.”

### Zapowiedzenie apelacji i kasacji.

23) Art. 225 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 225. § 1. Termin do zapowiedzenia apelacji lub kasacji wynosi siedem dni, liczy się od daty ogłoszenia orzeczenia i jest zawity.

§ 2. Co do wyroków zaocznych liczy się ten termin od daty doręczenia odpisu sentencji wyroku.”

24) W art. 232 skreśla się wyrazy: „zapowiedzenia lub wyводу środka odwoławczego.”

25) Art. 377 skreśla się.

26) Art. 484 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 484. Strona zamierzająca wyrok zaskarżyć powinna, pod utratą prawa zaskarżenia, zapowiedzieć to na piśmie w terminie, wskazanym w art. 225.”

### Zawiadomienie o przyjęciu apelacji i kasacji.

27) W art. 488 dotychczasowy § 2 staje się § 3, a jako §§ 1 i 2 umieszcza się następujące przepisy:

„Art. 488. § 1. Po przyjęciu apelacji sąd przesyła ją niezwłocznie wraz z aktami do sądu odwoławczego.

§ 2. O przyjęciu apelacji, założonej przez oskarżyciela, zawiadamia się oskarżonego.”

### Kasacja.

28) Art. 504 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 504. § 1. Strony mogą zakładać kasację do Sądu Najwyższego:

- a) od wyroków sądów apelacyjnych;
- b) od wyroków sądów okręgowych, wydanych w drugiej instancji, z wyjątkiem w sprawach o wykroczenia i o przestępstwa skarbowe.

§ 2. Od wyroków sądów okręgowych, wydanych w pierwszej instancji, służy stronom kasacja tylko w sprawach o przestępstwa skarbowe, oraz o te przestępstwa podatkowe, za które ustawa przepisuje karę cięższą niż trzy tysiące złotych grzywny.”

29) Po art. 504 umieszcza się nowy art. 504<sup>1</sup> o następującym brzmieniu:

„Art. 504<sup>1</sup>. § 1. Do pisma zapowiadającego kasację należy załączyć dowód wpłacenia lub wysłania pocztą do kasy sądowej jednej czwartej części kaucji kasacyjnej, bez czego zapowiedzenia się nie przyjmuje.

§ 2. Jeżeli kilka osób zgłasza zapowiedzenie łącznie, każda z nich składa osobno należną część kaucji.

§ 3. Jeżeli zapowiedziano kasację, lecz jej nie założono lub nie przyjęto, prezes sądu zarządza przelanie złożonej części kaucji kasacyjnej do Skarbu Państwa; na zarządzenie prezesa służy zażalenie do sądu, w którym zapowiedzenie złożono.”

30) Art. 505 § 1 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 505. § 1. Kasacja powinna być założona na piśmie i, jeżeli nie pochodzi od prokuratora, powinna być sporządzona przez adwokata; kasacji, nie odpowiadającej temu przepisowi, nie przyjmuje się.”

31) Art. 507 — 509 otrzymują następujące brzmienie:

„Art. 507. § 1. Do wyvodu kasacji załącza się dowód wpłacenia lub wysłania pocztą do kasy sądowej reszty kaucji kasacyjnej, bez czego kasacji się nie przyjmuje.

§ 2. Jeżeli kilka osób podaje kasację łącznie, każda z nich składa osobno należną resztę kaucji.

Art. 508. § 1. Kaucja kasacyjna w sprawach, należących do właściwości sądu grodzkiego, wynosi sto złotych, w innych sprawach — trzysta złotych.

§ 2. Od składania kaucji kasacyjnej wolni są:

- a) urzędy państwowe i samorządowe;
- b) oskarżeni aresztowani;
- c) dłużnicy upadli;
- d) osoby, którym sąd przyznał prawo ubogich.

§ 3. Wniosek o przyznanie prawa ubogich należy złożyć w terminie do zapowiedzenia kasacji; w razie odmowy przyznania prawa ubogich, należąca czwarta część kaucji kasacyjnej powinna być złożona w trzydniowym terminie zawitym, licząc od daty doręczenia postanowienia o odmowie.

Art. 509. W razie uwzględnienia kasacji zwraca się kaucję osobie, która ją złożyła; w pozostałych wypadkach przelewa się kaucję do Skarbu Państwa."

32) Art. 511 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 511. Od wyroków, wydanych:

- a) w sprawach o przestępstwa podatkowe;
- b) w sprawach o przestępstwa skarbowe w postępowaniu karno-administracyjnym;
- c) w sprawach z prywatnego oskarżenia, z wyjątkiem zniesławienia popełnionego treścią druku,

podstawą kasacji mogą być tylko zarzuty wymienione w art. 514, 516 i 520."

33) W art. 524 dodaje się punkty c) i d) o następującym brzmieniu:

„c) może uchylić wyrok na korzyść oskarżonego;

- d) może oddalić kasację, jeżeli uzna jednoznacznie, że jest oczywiście bezpodstawną i sprzeczna ze stałymi zasadami przyjętymi w orzecznictwie Sądu Najwyższego."

34) Art. 525 § 1 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 525. § 1. Sąd Najwyższy zawiadamia o terminie rozprawy władzę państwową, będącą stroną w sprawie, inne zaś strony — jedynie na ich żądanie wyrażone na piśmie i tylko pod adresem wskazanym w Warszawie."

35) Art. 530 § 2 otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 2. Postanowienie powiększonego składu zapada na posiedzeniu niejawnym. Wiąże ono skład sądzący Sądu Najwyższego przy wydawaniu orzeczenia w danej sprawie."

36) Art. 536 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 536. Zawarta w orzeczeniu Sądu Najwyższego wykładnia ustawy wiąże w danej sprawie sąd, któremu sprawę przekazano."

### Koszty ogłoszenia wyroku.

37) Po art. 552 umieszcza się nowy art. 552<sup>1</sup> o następującym brzmieniu:

„Art. 552<sup>1</sup>. § 1. Koszty ogłoszenia wyroku w pismach wyklada oskarżyciel prywatny, w

sprawach zaś ściąganych z urzędu — Skarb Państwa.

§ 2. Koszty ogłoszenia wyroku, ściągnięte od skazanego, zwraca się oskarżycielowi prywatnemu, który je wyłożył."

### Odroczenie i przerwa wykonania kary.

38) Art. 562 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 562. § 1. Odroczenia i przerwy wykonania kary pozbawienia wolności udziela prokurator okręgowy, zarządzający wykonanie kary, na czas do sześciu miesięcy, prokurator apelacyjny — na czas do jednego roku.

§ 2. Jeżeli wykonanie kary należy do sądu grodzkiego, odroczenia i przerwy wykonania kary na czas do sześciu miesięcy udziela sąd grodzki, na czas do jednego roku — prokurator apelacyjny.

§ 3. Ponowne udzielenie przerwy nie może nastąpić przed upływem roku od daty ukończenia poprzedniej przerwy, chybaby zachodził wypadek choroby umysłowej lub ciężkiej choroby fizycznej skazanego."

39) Dotychczasowa treść art. 563 staje się § 1, a jako § 2 tego artykułu umieszcza się następujący przepis:

„§ 2. W wypadkach wyjątkowych, zasługujących na szczególne uwzględnienie, można grzywnę lub karę pieniężną rozłożyć na raty na czas do trzech lat."

### Prawo ubogich.

40) Art. 576 § 2 otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 2. Sąd przyzna prawo ubogich osobie, która wykaże na podstawie zaświadczenia władzy rządowej lub samorządowej, zawierającego dokładne dane o jej stanie rodzinnym, majątku i dochodach, że nie jest w stanie wyłożyć kosztów."

### Wznowienie postępowania.

41) Art. 606 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 606. O wznowieniu postępowania w sprawach, należących do właściwości sądu grodzkiego, orzeka sąd okręgowy, w sprawach, należących do właściwości sądu okręgowego — sąd apelacyjny, w innych sprawach — Sąd Najwyższy."

### Postępowanie w sprawach nieletnich.

42) W art. 635 skreśla się § 2.

### Postępowanie w sprawach karno-administracyjnych.

43) W art. 645 dodaje się nowy § 3 o następującym brzmieniu:

„§ 3. Niestawiennictwo oskarżyciela publicznego nie tamuje rozpoznania sprawy."

44) W art. 646 dodaje się nowy § 4 o następującym brzmieniu:

„§ 4. Jeżeli strona, wskazawszy swój adres w żądaniu skierowania sprawy na drogę sądową, następnie zmieniła miejsce zamieszkania i nie zawiadomiła o tym sądu, wezwania i pisma sądowe, wysłane pod jej ostatnim znanym adresem, uważa się za doręczone.”

45) Art. 649 § 1 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 649. § 1. Wyroki sądów okręgowych, wydane w postępowaniu karno - administracyjnym, są prawomocne, z wyjątkiem wyroków w sprawach określonych w art. 504 § 2.”

**Art. 2.** 1) Art. 20 przepisów wprowadzających kodeks postępowania karnego otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 20. § 1. Prócz wypadku, przewidzianego w art. 257 kodeksu postępowania karnego, prokurator i policja państwowa mogą w toku dochodzenia dokonywać czynności, wskazanych w art. 254 § 1 pod lit. a), b), c), g) tego kodeksu, ilekroć uznają to za niezbędne dla utrwalenia śladów i dowodów przestępstwa.

§ 2. Z przebiegu tych czynności sporządza się protokół, w którym powołuje się przepis niniejszego artykułu. Prokurator, który wykonywa protokołowaną czynność, może sam spisać protokół; jako protokolanta przybrać może również aplikanta sądowego. Policja państwowa stosuje przy sporządzeniu protokołów przepisy art. 259 kodeksu postępowania karnego.

§ 3. Czynności, wykonane na podstawie niniejszego artykułu, mają moc czynności sądowych, a protokoły — moc protokołów sądowych.”

2) W art. 42 § 3 przepisów wprowadzających kodeks postępowania karnego dodaje się drugie zdanie o następującym brzmieniu:

„W sprawach o przestępstwa, określone w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o niektórych przestępstwach przeciwko bezpieczeństwu Państwa (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 851) oraz w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 11, poz. 83) — organa te mają na obszarze pasa granicznego, na którym pełnią służbę, prawa i obowiązki policji państwowej, przewidziane w przepisach postępowania karnego.”

## C z ę ś ć d r u g a.

### Zmiana niektórych przepisów postępowania cywilnego.

**Art. 3.** W kodeksie postępowania cywilnego wprowadza się następujące zmiany:

#### I. POSTĘPOWANIE SPORNE.

##### Właściwość sądu.

1) Art. 10 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 10. Do właściwości sądów grodzkich należą:

1) sprawy majątkowe, w których wartość przedmiotu sporu nie przewyższa dwóch tysięcy złotych;

2) sprawy działowe, jeżeli wartość przedmiotu działu nie przewyższa pięćdziesięciu tysięcy złotych;

3) bez względu na wartość przedmiotu sporu:

- a) sprawy o ojcostwo nieślubne, jak również o roszczenia majątkowe, pozostające w związku z ojcostwem nieślubnym;
- b) sprawy o ochronę zakłóconego lub przywrócenie utraconego posiadania.”

2) Art. 19 otrzymuje następujące brzmienie.

„Art. 19. W sprawach o istnienie, unieważnienie albo rozwiązanie umowy najmu lub dzierżawy, o wydanie lub odebranie przedmiotu najmu lub dzierżawy, wartość przedmiotu sporu stanowi przy umowach zawartych na czas oznaczony suma czynszu za czas sporny, lecz nie więcej niż za rok; przy umowach zawartych na czas nieoznaczony suma czynszu za czas potrzebny do wypowiedzenia.”

##### Prawo ubogich.

3) Art. 112 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 112. § 1. Przyznania prawa ubogich domagać się może osoba fizyczna, która wykaże na podstawie zaświadczenia władzy administracji rządowej, samorządowej lub sądu opiekuńczego, że nie jest w stanie bez uszczerbku utrzymania, koniecznego dla siebie i rodziny, ponieść kosztów procesu. Zaświadczenie powinno obejmować dokładne dane o stanie rodzinnym, majątku i dochodach; od sądu zależy uznanie tego zaświadczenia za dostateczny dowód ubóstwa strony.

§ 2. Osobie prawnej może być przyznane prawo ubogich, jeżeli wykaże na podstawie zaświadczenia, wymienionego w paragrafie poprzedzającym, że nie posiada dostatecznych środków na koszty procesu.”

4) W art. 116 dotychczasowe brzmienie oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 o następującym brzmieniu:

„§ 2. Sąd może przyznać prawo ubogich częściowo. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości określi zasady częściowego przyznania prawa ubogich.”

5) W art. 120 § 3 otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 3. Opłaty i koszty postępowania przez stronę ubogą nieuiszczone, których zapłata nie została włożona na przeciwnika strony ubogiej, należy ściągnąć z urzędu od strony ubogiej z zasądzanego jej roszczenia; celem zabezpieczenia tych należności Skarbowi Państwa służy ustawowe prawo zastawu na zasądzonym stronie ubogiej roszczeniu.”

6) W art. 123 skreśla się zdanie drugie.

7) W art. 124 dodaje się na końcu następujący przepis:

„Wniesienie środka odwoławczego od odmowy lub cofnięcia prawa ubogich nie wstrzymuje postępowania w sprawie.”

8) Art. 125 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 125. Nie ma środka odwoławczego od postanowienia, którym sąd prawo ubogich przyznał, odmówił jego cofnięcia lub nałożenia dodatkowej zapłaty oraz od postanowienia sądu drugiej instancji, odmawiającego lub cofającego prawo ubogich. Zażalenie służy jednak na postanowienie sądu drugiej instancji, odmawiające lub cofające prawo ubogich dla instancji kasacyjnej.”

#### **Pisma procesowe.**

9) W art. 141 dodaje się § 4 o następującym brzmieniu:

„§ 4. Jeżeli pismo, podlegające opłacie w wysokości stałej, wniesione przez adwokata nie jest należycie opłacone, przewodniczący zwróci pismo bez wzywania do uiszczenia należnej opłaty.”

#### **Doręczenia.**

10) Art. 145 skreśla się.

#### **Protokoły.**

11) Art. 177 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 177. Strony mogą żądać w terminie tygodniowym od posiedzenia sprostowania lub uzupełnienia protokołu, przy czym od zarządzenia przewodniczącego można odwołać się do sądu, na którego postanowienie nie ma zażalenia.”

12) Art. 178 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 178. W toku posiedzenia stronom wolno oświadczenia, wnioski, uzupełnienia i sprostowania zamieścić w załączniku do protokołu. Gdy strone zastępuje adwokat, przewodniczący może zażądać takiego załącznika.”

13) Art. 255 § 1 otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 1. Protokół zawierający przebieg postępowania dowodowego, przeprowadzonego przed sędzią wyznaczonym lub sądem wezwanym, podpisują oprócz sędziego i protokolanta, także osoby przesłuchane i strony obecne.”

#### **Pozew i rozprawa.**

14) Art. 209 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 209. Pozew o wydanie lub odebranie przedmiotu najmu lub dzierżawy w terminie, w którym najem lub dzierżawa wygasa, można wnieść do sądu jeszcze przed tym terminem.”

15) W art. 294 dotychczasowe brzmienie oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 o następującym brzmieniu:

„§ 2. Duchowni uznanych prawnie wyznań nie składają przysięgi.”

16) Art. 385 skreśla się.

#### **Wyroki i postanowienia.**

17) Art. 350 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 350. § 1. Wyrok z uzasadnieniem powinien być w ciągu dwóch tygodni sporządzony na piśmie, jeżeli strona tego zażądała w ciągu tygodnia od ogłoszenia sentencji.

§ 2. Obowiązek sporządzenia uzasadnienia wyroku nie zależy od dopuszczalności zaskarżenia wyroku.

§ 3. Sporządzenie uzasadnienia należy do sędziego sprawozdawcy, a gdy nie był wyznaczony — do sędziego, któremu przewodniczący rozprawy to poruczy.”

18) W art. 355 skreśla się punkt 5), a punkt 6) staje się punktem 5).

Na końcu tego artykułu dodaje się następujący przepis:

„Poza tym na wniosek powoda sąd może nadać wyrokowi przy jego wydaniu ten rygor, jeżeli wyrok zapadł w sprawie, która według przepisów kodeksu może być rozpoznana przez wydział handlowy.”

19) Art. 376 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 376. § 1. Postanowienia wydane na podstawie rozprawy będą ogłoszone na rozprawie. Postanowienia te doręcza się stronie z uzasadnieniem tylko wtedy, gdy służy jej zażalenie na postanowienie i gdy zgłosiła żądanie doręczenia postanowienia w ciągu tygodnia od jego ogłoszenia.

§ 2. W sprawach, w których występuje Prokuratoria Generalna, doręcza się z urzędu stronom postanowienia wraz z uzasadnieniem, jeżeli na nie służy zażalenie.

§ 3. Postanowienia wydane bez rozprawy doręcza się z urzędu obu stronom, z wyjątkiem postanowień o zabezpieczeniu powództwa, które doręcza się tylko powodowi. Postanowienia należy doręczyć z uzasadnieniem, gdy stronie służy zażalenie na postanowienie.”

20) Art. 379 skreśla się.

21) W art. 421 § 2 otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 2. Termin do wniesienia zażalenia na postanowienie liczy się od doręczenia postanowienia z uzasadnieniem, jeżeli doręcza się je z urzędu lub na żądanie strony, zgłoszone we właściwym terminie, w innych przypadkach — od dnia ogłoszenia postanowienia.”

#### **Kasacja.**

22) W art. 425 § 1 otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 1. W sprawach o roszczenia majątkowe skarga kasacyjna służy tylko wówczas, gdy war-

tość przedmiotu zaskarżenia przenosi tysiąc pięćset złotych. Co do oznaczenia tej wartości stosuje się odpowiednio przepisy o wartości przedmiotu sporu."

23) Art. 441 otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 1. Jeżeli nie ma szczególnych przepisów o postępowaniu przed Sądem Najwyższym, stosuje się odpowiednio przepisy o apelacji.

§ 2. Zażalenie do Sądu Najwyższego służy jedynie na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną, odmawiające lub cofające prawo ubogich dla instancji kasacyjnej oraz odmawiające zwrotu kaucji kasacyjnej. Do tych zażaleń stosuje się odpowiednio przepisy o zażaleniu, z wyjątkiem przepisu o doręczeniu zażalenia stronie przeciwnej.

§ 3. Orzeczeń Sądu Najwyższego nie doręcza się stronom, z wyjątkiem w sprawach, w których uczestniczy Prokuratoria Generalna."

### Postępowanie nakazowe.

24) W art. 467 dodaje się na końcu następujący przepis:

„W postępowaniu nakazowym niedopuszczalne jest przeciwstawienie roszczenia do potrącenia, chyba że roszczenie jest uzasadnione dokumentem."

## II. POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNE.

### Przepisy ogólne.

25) W art. 523 § 1 dodaje się na końcu następujący przepis:

„Koszty egzekucji ustala komornik, jeżeli przeprowadzenie egzekucji do niego należy."

26) W art. 529 § 1 skreśla się wyrazy: „swe-mu orzeczeniu."

27) W art. 534 § 1 wyrazy: „po powstaniu tytułu egzekucyjnego" zastępuje się wyrazami: „po wniesieniu pozwu".

W artykule tym dodaje się § 4 o następującym brzmieniu:

„§ 4. Na podstawie tytułu egzekucyjnego przeciwko spółce jawnej lub komandytowej sąd nada klauzulę wykonalności przeciwko każdemu spółnikowi, odpowiadającemu osobiście bez ograniczenia za zobowiązania spółki."

28) W art. 562 § 1 wyrazy: „w ciągu trzech lat" zastępuje się wyrazami: „w ciągu roku".

29) W art. 572 punkt 5) otrzymuje następujące brzmienie:

„5 subwencje (zasiłki) przyznane przez Skarb Państwa lub związki komunalne na cele oświatowe, kulturalne i artystyczne."

30) W art. 578 § 2 dodaje się na końcu następujący przepis:

„Egzekucja jest dopuszczalna celem zrealizowania umownego prawa zastawu lub hipoteki umownej."

### Egzekucja z ruchomości.

31) Art. 598 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 598. Po zajęciu komornik przystępuje do sprzedaży ruchomości, chyba że wierzyciel ograniczył egzekucję do zajęcia. Sprzedaż odbywa się przez licytację publiczną."

32) W art. 603 § 1 dodaje się na końcu następujący przepis:

„O umieszczenie obwieszczenia o licytacji na drzwiach domu komornik może wezwać właściwy urząd gminny."

33) W art. 616 § 1 po wyrazach: „w ciągu dwóch tygodni" umieszcza się wyrazy: „od otrzymania zawiadomienia komornika."

34) Art. 617 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 617. Na drugiej licytacji cena wywołania wynosi dwie piąte części sumy oszacowania. Jeżeli i na tej licytacji nikt nie zaoferował nawet ceny wywołania albo jeżeli licytacja nie doszła do skutku, wierzycielowi w ciągu dwóch tygodni od otrzymania zawiadomienia komornika służy prawo przejęcia ruchomości na własność w cenie wynoszącej połowę sumy oszacowania. W tym przypadku stosuje się odpowiednio przepisy paragrafu drugiego artykułu poprzedzającego. Jeżeli wierzyciel nie skorzystał z prawa przejęcia ruchomości, komornik postępowanie umorzy."

35) Po art. 617 umieszcza się art. 617<sup>1</sup> o następującym brzmieniu:

„Art. 617<sup>1</sup>. Po zawiadomieniu o przyznaniu ruchomości wierzyciel powinien je natychmiast odebrać. Jeżeli dłużnik nie zgadza się na oddanie rzeczy, komornik na wniosek wierzyciela postąpi jak przy egzekucji roszczeń niepieniężnych."

### Egzekucja z wierzytelności pieniężnych i innych praw majątkowych.

36) W art. 635 § 2 otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 2. Wierzytelność, przypadająca dłużnikowi od Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych, zastępowanych przez Prokuratorię Generalną, funduszków państwowych, będących osobami prawnymi, lub związku komunalnego z tytułu dostaw lub robót, nie może być zajęta przed ukończeniem dostawy lub roboty, chyba że chodzi o roszczenia pracowników dłużnika z tytułu pracy, wykonanej przy tej dostawie lub robocie."

37) Art. 652 § 2 otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 2. Do zarządu przymusowego i sprzedaży prawa stosuje się odpowiednio przepisy o zarządzie przymusowym i o sprzedaży ruchomości."



### **Egzekucja z nieruchomości.**

38) Art. 655 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 655. § 1. Egzekucja z ułamkowej części nieruchomości hipotekowanej może być wszczęta przeciwko współwłaścicielowi tylko wówczas, gdy część ta nie jest obciążona łącznie z innymi częściami.

§ 2. Opisowi i oszacowaniu podlega cała nieruchomość, sprzedaży zaś tylko część należąca do dłużnika. Przepis ten stosuje się także do egzekucji z ułamkowej części nieruchomości niehipotekowanej.”

39) Art. 675 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 675. Zarzuty przeciwko opisowi i oszacowaniu należy zgłosić komornikowi najpóźniej w terminie dwóch tygodni od ukończenia opisu i oszacowania. Jeżeli zostały zgłoszone zarzuty, komornik przedstawi akta sądowi, który po wysłuchaniu w razie potrzeby stron i uczestników, rozstrzygnie zarzuty. Na postanowienie sądu służy zażalenie.”

40) W art. 681 dodaje się § 3 o następującym brzmieniu:

„§ 3. W obwieszczeniu, przeznaczonym do ogłoszenia w dziennikach, należy podać: oznaczenie nieruchomości, czas i miejsce licytacji, sumę oszacowania i cenę wywołania oraz wysokość rękoi, jaką licytant powinien złożyć.”

41) Art. 690 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 690. Po uprawomocnieniu się postanowienia o przybiciu, sąd wzywa licytanta, który uzyskał przybicie (nabywcę), aby w ciągu dwóch tygodni od otrzymania wezwania złożył do depozytu sądowego cenę nabycia z ustawowymi odsetkami od dnia przybicia z potrąceniem rękoi złożonej w gotówiznie.”

### **Podział sumy uzyskanej z egzekucji.**

42) W art. 789 § 1 otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 1. Suma uzyskana z egzekucji będzie podzielona między wierzycieli stosownie do właściwości przez sąd lub komornika.”

43) W art. 790 po wyrazie: „Sąd” umieszcza się wyrazy: „lub komornik”.

44) Art. 791 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 791. § 1. O sporządzeniu planu podziału należy zawiadomić dłużnika i osoby uczestniczące w podziale.

§ 2. Zarzuty przeciwko planowi można wnosić w ciągu dwóch tygodni od daty zawiadomienia.

§ 3. Przeciwko planowi, sporządzonemu przez komornika, należy wnosić zarzuty do komornika, który je niezwłocznie przedstawia wraz z aktami sądowi.”

45) W art. 792 § 1 otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 1. Jeżeli zarzutów nie wniesiono w terminie przepisany, sąd lub komornik przystąpi do wykonania planu podziału.”

46) W art. 794 § 2 otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 2. Plan podziału sporządza komornik po upływie tygodnia od daty złożenia do depozytu sądowego sumy podlegającej podziałowi.”

47) W art. 796 § 1 punkt 3) otrzymuje następujące brzmienie:

„3) wierzytelności zabezpieczone ustawowym lub umownym prawem zastawu.”

Punkt 4) skreśla się, a następne punkty otrzymują kolejną numerację.

48) W art. 799 § 1 otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 1. W podziale oprócz wierzyciela egzekwującego uczestniczą: wierzyciel składający tytuł wykonawczy z dowodem doręczenia dłużnikowi wezwania do zapłaty, wierzyciel, który uzyskał zabezpieczenie powództwa, jeżeli zgłosił się nie później niż w dniu uprawomocnienia się postanowienia o przysądzeniu, pracownicy co do stwierdzonych dokumentem należności za pracę w sprzedanej nieruchomości lub w przedsiębiorstwach, znajdujących się na tej nieruchomości i należących do dłużnika, jeżeli zgłosili się przed sporządzeniem przez sąd planu podziału, oraz osoby, mające prawa zabezpieczone hipotecznie.”

### **Postępowanie zabezpieczające.**

49) W art. 847 dodaje się na końcu następujący przepis:

„W przypadku zabezpieczenia powództwa termin do wniesienia zażalenia biegnie dla dłużnika od doręczenia mu postanowienia przy wykonywaniu zabezpieczenia.”

50) Art. 861 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 861. W drodze zabezpieczenia nie można stosować przeciwko dłużnikowi przymusu osobistego.”

**Art. 4.** W przepisach wprowadzających kodeks postępowania cywilnego wprowadza się następujące zmiany:

1) Art. XLV otrzymuje brzmienie:

„Art. XLV. § 1. W okresie do dnia 31 grudnia 1944 r. sądy okręgowe w granicach swej właściwości rozpoznają w składzie trzech sędziów następujące sprawy:

w pierwszej instancji:

- a) sprawy należące do właściwości sądów okręgowych bez względu na wartość przedmiotu sporu;
- b) sprawy majątkowe, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa pięćdziesiąt tysięcy złotych;
- c) sprawy, w których stroną jest Skarb Państwa;
- d) sprawy o ubezwłasnowolnienie;
- e) sprawy w postępowaniu upadłościowym i układowym;

w drugiej instancji — środki odwoławcze od orzeczeń sądów grodzkich w sprawach, w których wartość przedmiotu zaskarżenia nie przekracza tysiąca pięciuset złotych lub przewyższa dwadzieścia tysięcy złotych oraz w sprawach o ochronę zakłóconego lub przywrócenie utraconego posiadania, tudzież sprawy, w których stroną jest Skarb Państwa.

§ 2. Sprawy, nie wymienione w paragrafie poprzedzającym oraz sprawy nie należące do wydziałów handlowych, rozpoznaje sąd okręgowy w osobie jednego sędziego.

§ 3. Sprawy, osądzone w sądzie okręgowym przez jednego sędziego, sąd apelacyjny rozpoznaje również w osobie jednego sędziego, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia przekracza tysiąc pięćset złotych a nie przewyższa dwudziestu tysięcy złotych."

2) Art. XLV<sup>1</sup> otrzymuje następujące brzmienie:

"Art. XLV<sup>1</sup>. W sprawach rozpoznawanych przez jednego sędziego obowiązują następujące przepisy:

§ 1. Przepisy o prawach i obowiązkach przewodniczącego i sądu stosuje się do jednego sędziego.

§ 2. Sprawy, należące do rozpoznania przez jednego sędziego, sędzia może połączyć nawet wtedy, jeżeli wartość dochodzonych roszczeń przewyższa pięćdziesiąt tysięcy złotych.

§ 3. Sąd, rozłączając roszczenia połączone w jednym pozwie, przekazuje do rozpoznania jednemu sędziemu te spośród roszczeń, które nie przewyższają pięćdziesięciu tysięcy złotych.

§ 4. Zarzut, że sprawa ulega rozpoznaniu w składzie trzech sędziów lub w osobie jednego sędziego, należy zgłosić przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy. Zmiana powództwa w toku sprawy nie wpływa na skład sądu. Na postanowienie sądu co do składu nie ma zażalenia.

§ 5. Jeżeli sąd w osobie jednego sędziego uzna, że postępowanie przed nim jest bądź niedopuszczalne, bądź niewskazane z uwagi na zaiste okoliczności sprawy, przekazuje sprawę pod rozpoznanie sądu w składzie trzech sędziów."

**Art. 5.** W przepisach wprowadzających prawo o sądowym postępowaniu egzekucyjnym wprowadza się następujące zmiany:

1) Po art. IV umieszcza się art. IV<sup>1</sup> o następującym brzmieniu:

"Art. IV<sup>1</sup>. § 1. Świadczenia z tytułu ubezpieczenia społecznego podlegają egzekucji tylko w granicach, oznaczonych w artykule niniejszym.

§ 2. Świadczenia pieniężne emerytalne i wypadkowe podlegają egzekucji na zaspokojenie:

1) należności alimentarnych,

2) zaliczek, udzielonych przez pracodawcę osobom uprawnionym do tych świadczeń, po powstaniu uprawnienia do nich, lecz przed rozpoczęciem ich wypłaty,

3) świadczeń pieniężnych związków samorządu terytorialnego z tytułu opieki społecznej, jeżeli przy ich udzielaniu zastrzeżono ich zwrot.

§ 3. Zasiłki na wypadek braku pracy, wypłacane zarówno pracownikom umysłowym jak i robotnikom, oraz zasiłki chorobowe podlegają egzekucji tylko na zaspokojenie należności alimentarnych.

§ 4. Świadczenia, wymienione w §§ 2 i 3, podlegają egzekucji w jednej piątej części, a na zaspokojenie należności alimentarnych także w drugiej piątej części, obliczonej od świadczenia po potrąceniu danin publicznych, przy czym stosuje się odpowiednio przepisy art. 575 §§ 2 i 3 kodeksu postępowania cywilnego.

§ 5. Zapomogi pośmiertne oraz zasiłki pogrzebowe podlegają w całości egzekucji na zaspokojenie kosztów pogrzebu.

§ 6. Tracą moc dotychczasowe przepisy o egzekucji ze świadczeń z tytułu ubezpieczenia społecznego."

2) W art. VII § 1 punkt 1 i § 2 otrzymują następujące brzmienie:

"§ 1. 1) polecenie wszczęcia egzekucji wydaje sąd lub prokurator, dołączając odpis orzeczenia, który stanowi tytuł wykonawczy; w przypadkach, wskazanych w art. 534 kodeksu postępowania cywilnego, należy dołączyć orzeczenie z klauzulą wykonalności;"

"§ 2. Władza gminna lub miejska obowiązana jest na polecenie sądu lub prokuratora do egzekwowania grzywien, kar pieniężnych, opłat sądowych i kosztów postępowania w myśl przepisów o egzekucji świadczeń pieniężnych w trybie postępowania przymusowego w administracji."

3) Art. XVII otrzymuje następujące brzmienie:

"Art. XVII. Tytuł wykonawczy jest tytułem do hipoteki sądowej. Hipotekę sądową można wpisać tylko dla wierzytelności przewyższających w kapitale sumę dwieście złotych. Hipoteka sądowa na kilku nieruchomościach łącznie jest niedopuszczalna. Do wpisu hipoteki sądowej stosuje się przepisy postępowania hipotecznego."

4) Art. LXV otrzymuje następujące brzmienie:

"Art. LXV. Postępowanie egzekucyjne z nieruchomości celem zniesienia wspólności przy współwłasności niepodzielnej ręki może być wszczęte bez tytułu egzekucyjnego na wniosek chociażby jednego tylko współwłaściciela. Egzekucję można także prowadzić, jeżeli zgłaszający wniosek jest spadkobiercą wpisanego właściciela, chociażby sam wpisu swej własności jeszcze nie uzyskał. Opiekun powinien dołączyć do wniosku o egzekucję zezwolenie sądu opiekuńczego.

Poza tym stosuje się odpowiednio przepisy części drugiej księgi I tytułu drugiego działu III kodeksu postępowania cywilnego."

**Art. 6.** W prawie o sądach pracy wprowadza się następujące zmiany:

1) W art. 3 § 1 zdanie drugie otrzymuje następujące brzmienie:

„Postępowanie normuje kodeks postępowania cywilnego, jednakże co do właściwości miejscowej sądu stosuje się przepisy art. 17, co do dopuszczalności skargi kasacyjnej — art. 35, co do kosztów sądowych — art. 39, co do zastępstwa stron przez pełnomocników — art. 21 prawa niniejszego z tą zmianą, że adwokat może być pełnomocnikiem strony w każdej sprawie.”

2) Art. 35 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 35. W sprawach, wszczętych przed sądami pracy, skarga kasacyjna służy, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia przewyższa pięćset złotych.”

**Art. 7.** W przepisach o kosztach sądowych wprowadza się następujące zmiany:

1) W art. 13 dodaje się na końcu ustępu pierwszego następujący przepis:

„Przepisu co do wezwania o uiszczenie należnej opłaty nie stosuje się do pism wnoszonych przez adwokata, podlegających opłacie w wysokości stałej. Pisma takie, jeżeli nie są należycie opłacone, będą od razu zwrócone.”

2) W art. 26 skreśla się ustęp drugi.

3) Art. 45 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 45. Za wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku pobiera się opłatę:

a) w sądzie okręgowym lub wyższym w wysokości . . . . . 10 zł

b) w sądzie grodzkim . . . . . 2 zł.

Nie pobiera się opłaty kancelaryjnej za pisma, które doręcza się z urzędu.”

4) Art. 117 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 117. Upoważnia się Ministra Sprawiedliwości do umarzania oraz rozkładania na raty i odraczania zaległych w postępowaniu cywilnym a należnych Skarbowi Państwa kosztów sądowych, jeżeli ściągnięcie ich byłoby połączone z niewspółmiernymi trudnościami lub groziłoby dłużnikowi zbyt ciężkimi skutkami.

Minister Sprawiedliwości może uprawnienia, przewidziane w ustępie poprzedzającym, przekazać kierownikom sądów.

Tryb postępowania określi rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości.”

### C z ę ś ć t r z e c i a.

#### Przepisy przejściowe.

#### I. POSTĘPOWANIE KARNE.

**Art. 8.** Przepisy części pierwszej niniejszego dekretu stosuje się do spraw wszczętych przed jego wejściem w życie, z następującymi wszakże odchyleniami:

1) sprawy, w których przed wejściem w życie niniejszego dekretu rozpoczęto rozprawę

główną w pierwszej instancji, toczą się do końca według dotychczasowych przepisów; jednak w razie odroczenia rozprawy, uchylenia lub unieważnienia wyroku pierwszej instancji, albo wznowienia postępowania — dalsze postępowanie odbywa się z zachowaniem przepisów niniejszego dekretu;

2) przepisy art. 84, 95, 317 i 374 kodeksu postępowania karnego w nowym brzmieniu stosuje się we wszystkich sprawach, toczących się po dniu wejścia w życie niniejszego dekretu;

3) zażalenia na postanowienia, doręczone przed wejściem w życie niniejszego dekretu, wnosi się i rozpoznaje według dotychczasowych przepisów;

4) do zapowiedzenia apelacji i kasacji w sprawach, w których wyrok zapadł przed wejściem w życie niniejszego dekretu, stosuje się dotychczasowe przepisy;

5) kasacje od wyroków, zapadłych przed dniem wejścia w życie niniejszego dekretu, wnosi się i rozpoznaje według dotychczasowych przepisów, z wyjątkiem przepisów art. 524 i art. 525 § 1 kodeksu postępowania karnego w nowym brzmieniu, które stosuje się we wszystkich sprawach, toczących się po dniu wejścia w życie niniejszego dekretu;

6) wnioski o wznowienie postępowania, nie rozstrzygnięte przed wejściem w życie niniejszego dekretu, przekazuje się sądom właściwym według przepisów tego dekretu;

7) przepisu art. 646 § 4 kodeksu postępowania karnego w nowym brzmieniu nie stosuje się w sprawach, w których strona złożyła żądanie skierowania sprawy na drogę sądową przed wejściem w życie niniejszego dekretu.

**Art. 9.** W art. 49 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 czerwca 1927 r. o ochronie lasów, nie stanowiących własności Państwa (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr 111, poz. 932) dodaje się nowy ustęp trzeci o następującym brzmieniu:

„Od wyroku sądu okręgowego, wydanego w sprawie o przestępstwo określone w art. 35—41, służy kasacja, przy czym podstawą jej mogą być tylko zarzuty wymienione w art. 514, 516 i 520 kodeksu postępowania karnego.”

### II. POSTĘPOWANIE CYWILNE.

**Art. 10.** 1) Przepisy części drugiej niniejszego dekretu stosuje się do spraw wszczętych przed jego wejściem w życie, z następującymi jednak odchyleniami:

a) sąd właściwy w chwili wszczęcia sprawy pozostaje właściwy aż do jej ukończenia;

b) w sprawach, w których przed dniem wejścia w życie niniejszego dekretu wydano orzeczenie w sądzie drugiej instan-

cji, stosuje się dotychczasowe przepisy o dopuszczalności skargi kasacyjnej;

- c) do pism i wniosków, złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszego dekretu, stosuje się przepisy dotychczasowe co do opłat i co do wezwania o uiszczenia należnej opłaty.

2) Sprawy sporne, wszczęte przed dniem wejścia w życie kodeksu postępowania cywilnego, w których postępowanie w pierwszej instancji nie zostało ukończzone do dnia 31 marca 1939 r., prowadzi się nadal według przepisów tegoż kodeksu z uwzględnieniem już dokonanych czynności procesowych i zebranego materiału.

Przepisu powyższego nie stosuje się, jeżeli dalsze postępowanie miało się odbyć w trybie, którego kodeks postępowania cywilnego nie zna.

3) Art. 273 prawa o ustroju sądów powszechnych skreśla się.

#### C z ę ś ć c z w a r t a.

##### Przepisy końcowe.

**Art. 11.** § 1. Upoważnia się Ministra Sprawiedliwości do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw

Rzeczypospolitej Polskiej jednolitych tekstów kodeksu postępowania karnego, kodeksu postępowania cywilnego, przepisów wprowadzających te kodeksy oraz przepisów o kosztach sądowych — z uwzględnieniem zmian, wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.

§ 2. Przepis art. 264 kodeksu postępowania karnego otrzyma w tekście jednolitym następujące brzmienie:

„Art. 264. Śledztwo prowadzi się:

- a) na wniosek prokuratora, jeżeli tego wymagają zawiłe okoliczności sprawy;
- b) na wniosek oskarżonego w sprawach z oskarżenia publicznego, jeżeli sędzia śledczy uzna to za potrzebne;
- c) na zarządzenie sądu (art. 291, 464 § 3).”

**Art. 12.** Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

**Art. 13.** Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 28 listopada 1938 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*

Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski*